

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep

0032 Oslo

KOMM. OG REG. DEP	
18 JAN 2005	
04/2771-114	
Ark.	013
Avd.	RA ISSA 1 MAG

Deres ref 04/2771-4 MAG
Bane: Document3

Vår ref 207.3/NSS

Dato 10.01.2005

NOU 2004:19 - Distriktskommisjonens innstilling - høring

Vi viser til departementets brev av 14. oktober 2004 vedrørende Distriktskommisjonens innstilling.

Generelt

Innstillingen omhandler både regionalpolitikk i bred forstand og distriktpolitikk i mer snever forstand. Etter Akademikernes oppfatning kunne med fordel så vidt omfattende områder vært gjenstand for grundigere analyse enn det som nå er gjort gjennom NOU 2004:19.

Uavhengig av de strukturelle og organisatoriske modeller som velges, er det etter Akademikernes oppfatning en grunnleggende forutsetning at det nivå som får ansvar sikres reell økonomisk mulighet til å ivareta ansvaret. Lokalt/regionalt nivå må ha klare oppgaver og tilstrekkelige ressurser til å gjennomføre dem.

Behov for sterke næringsregioner med strategi for verdiskaping

Det bør være et politisk mål at Norge har sterke næringsregioner som har klare strategier og gode rammebetingelser for verdiskaping basert på sine fortrinn. Dette innebærer at

- det fylkeskommunale systemet må reformeres for å etablere sterke og effektive næringsregioner både geografisk og institusjonelt, og
- disse regionene må få større økonomisk handlefrihet for innovasjon og næringsutvikling.

Det er positivt at kommisjonen påpeker behovet for en nasjonal strategi for kompetansedrevet verdiskaping med vekt på regional spesialisering innenfor klynger og næringsgrener der regionen har internasjonale fortrinn. Det bør samtidig understrekes at slike strategier må bygge på regionenes komparative fortrinn sett i et nasjonalt perspektiv, slik at det ikke oppstår unødvendig og ressurskrevende nasjonal konkurranse mellom regioner. Regionene må komplettere hverandre, og den nasjonale politikken må oppmuntre til samarbeid regionene i mellom. For eksempel vil hovedstadsregionen måtte ha en spesiell rolle som motor for

verdiskaping for hele landet - med sitt tyngdepunkt av forskning, store bedrifter og investeringsmiljøer.

Akademikerne deler også kommisjonens oppfatning om problemet ved "den fragmenterte stat". Et svar på dette er at det utarbeides helhetlig og samordnet verdiskapingspolitikk på regionalt nivå. En naturlig følge av dette vil være at det regionale politiske nivå får økt ansvar for å koordinere det offentlige virkemiddelapparatet og støtteordninger for næringsutvikling slik at disse fungerer i tråd med regionale strategier for verdiskapingspolitikk.

Når det gjelder såkornfond, bør det høstes erfaringer med eksisterende ordninger – særlig med vekt på hvordan de evner å tiltrekke seg privat kapital, før det etableres flere slike ordninger.

Miljø- og landbruksoppgaver

Landbruk og miljø er viktige områder, bl.a. for områder som turistnæring, reiseliv, matproduksjon og arealforvaltning. Det er viktig at man – uavhengig av strukturelle valg – sikrer muligheten for en overordnet, nasjonal landbruks- og miljøpolitikk.. Vi er skeptisk til en evt. myndighetsoverføring av miljø- og landbruksoppgaver til fylkeskommunalt/regionalt nivå, og frykter bl.a at dette vil svekke muligheten for en nasjonal politikk på disse områdene.

Utdanning

Akademikerne går imot å legge ansvaret for de statlige høyskolene til et regionalt nivå slik enkelte av fylkeskommunene har foreslått i sine innspill til kommisjonen. Høyere utdanning er et nasjonalt ansvarsområde der de statlige høyskolene spiller en viktig rolle. Høyskolene utdanner kandidater i mange fag og profesjoner som ikke bare er knyttet opp til lokale behov. En hovedoppgave i de kommende årene vil være å styrke høyskolene faglig slik at de ansatte fortsatt kan utføre forskning og gi undervisning av høy kvalitet. Samtidig har høyskolene et særlig ansvar for forskning og faglig utviklingsarbeid knyttet til regionale forhold og regional utvikling. Høyskolenes langsiktige utvikling må styres ut fra en nasjonal plan og ikke ut fra mer snevre regionale interesser.

Forskning

Forskning er et nasjonalt ansvar der det er nødvendig med en nasjonal styring og kanalisering av forskningsmidlene. Utvikling av robuste og høyt kompetente forskningsmiljøer for å få best og mest mulig forskning ut av begrensede midler forutsetter en overordnet koordinering og prioritering. Det er viktig med forskning og faglig utviklingsarbeid knyttet til regionale forhold, men denne forskningen kan med fordel komme som et supplement initiert av lokale behov og næringspolitiske interesser. Vi vil for øvrig poengtere at tildeling av midler fra forskningsprogrammer prinsipielt bør skje på grunnlag av kvalitet.

Norges samlede forskningsinnsats er lavere enn OECD-gjennomsnittet og betydelig lavere enn det nordiske nivået. Dette skyldes primært manglende forskningsinnsats i næringslivet som delvis skyldes næringsstrukturen i Norge med en overvekt av små og mellomstore bedrifter. Den offentlige forskningsinnsatsen kompenserer til en viss grad for manglende privatfinansiert

forskning og vanskeliggjør ikke overgangen fra forskning til kommersialisering slik innstillingen gir uttrykk for. En rekke tiltak er allerede iverksatt for å lette kommersialisering av forskningsresultater ved de høyere utdanningsinstitusjonene. For øvrig er forskningsinnsatsen i de største norske bedriftene beklagelig lav og burde økes betraktelig.

Med vennlig hilsen

Akademikerne

Tove Storrødvann
Tove Storrødvann
generalsekretær

for